

עגלה ערופה פרק תשיעי סוטה

מה.

עין משפט גזר מצוה

א א ב מיי פ"ט מהל' רוצה הלכה א סגן עשין ע"י
 ג ב מיי פ"ג מהלכות מומיה הלכה ה והל' ז סגן לאוין קסג:
 ד מיי פ"ג מהלכות סנהדרין הלכה ב:
 ה ה מיי פ"ז מהל' בית הבחירה הלכה יא:
 ו מיי פ"ה מהלכות משנת עמיס הל' א:
 ז ב מיי פ"ט מהל' הל' ו:
 ח ה מיי פ"ט מהל' הלכה ה:
 י מיי פ"ט מהלכה ד וע"ש:
 יא ב מיי פ"ט מהלכות רוצה הלכה י:
 יב מיי פ"ט מהלכות רוצה הלכה י:

דהר רבייה: לשכח קמה. שאם שכן זזית אחת לקצור קאי עלה בלא תשוב לקחתו [דגריס דן] והכי משמע ושכח עומר או ושכח צבדה: נפקא להו. מנשדך ושכח קרי ציה ששכח את קצת שדהו: שצפו עומרין לפוך שדה חצירו. ששצבה הרוח והרימה את העומרין מן הארץ והליפתן לתוך שדה חצירו ושכחן כסבור שאינן שלו נפקא מנשדך ולא צבדה חצירך ללא הווי ששכח: ורצנו. מיעוטא דשדה חצירו נפקא להו מדקה ליה למכתב כי תקלור קצירך צבדה ושכח וכתבי צדך: לפי עומרין לפוך שדהו. (א) שהיו מוטלים על גבי אבן או עמוד או זו על זו: פרט לשצפו. וקא סלקא דעתך צפו ממש על גבי אבן או על גבי עמוד: ולעטעמיך לפוך שדה חצירו. צפו על גבי אבן הוא דמעט אכל מונחיס לא מיעט והא צדך כתיב אלא הא דקאמר צפו לאו דוקא צפו על שום דבר קאמר דלפני מונחיס על גבי קרקע נמי קאמר אינו שכחה והאי דקאמר צפו ללא משכח עומרין מנפסת על הארץ ומציאתא ליה: ק"ט שהחזיקו בו להוליכו לעיני ק"ט השתא דאורחא דמילתא נקט ולא דוקא: וזה ציה. ומו לא הווי שכחה דצעינן שטח מעיקרו כדאמר צ"מ צפרק קמא (דף קא): מפני שהווי שטח על שהחזיק בו כאלו היה עורוה קף מעל הקרקע ומונח צידו: הריני כבן עזאי בשוקי עזריא. יוס אחד היה דעמו ללוה אמר הריני כאן צפומצדימא מוכן להשיב דבר לשאל צעומק ובחריפות כבן עזאי שהיה חרף ודורש בשוקי עזריא: שני חללים זה על גב זה והאחד משוך להלן מחצירו מעט ואם תמודו מזה יקרב לעיר אחת ואם תמודו מחצירו יקרב לעיר אחרת: ולא מזה מודו כו'. וה"ה דמיציעא ליה נמי או דלמא מין צמינו לא הווי טמון מין צמינו לא הווי קף ומשיהם מודד אלא שהווי צכלל אלו:

וי"ו דשופטין דריש ר' יהודה למניינא להציב עוד שנים: צעילי לעיר. צמגולה ופשוט שאין עיר קרובה כו': מסני'. ללא קמני מלך וכהן גדול ללא כ"ר אליעזר בן יעקב: אי כרבי יהודה. חמשה אי כרבי שמעון שלשה ולא צעילי כולה סנהדרין: מלאן זקן ממרא. לצי"ד הגדול שאינו נעשה ממרא אלא צ"ד של צדעים ואחד כדליף צפרק קמא סנהדרין: איני פלגי. כל שהווי צמח היקף החיזון של ירושלים קרוי צי פלגי. ולי נראה שהווי לשון חצישה כמו שקורין יגל"א של עיר כמו חמור ובית פלגי (כ"מ דף טו). צמטדודור"א בית ראש של אפסר קורין כן: והמרה עליהן. כלומר על מה ששאל מהם אם ואמרו לו ההלכה הלך לעירו והורה לעשות כדרך שהיה מורה בתמלה דהווי ליה ממרא על פיהם: המקום. המיוחד למשפט והווי לשכת הגזית: דנפיק מנייהו כמא. לצי פלגי דליטריך לאשמועינן דפטור משום טעמא דתוך צ"ד: דלמא הנך דאיכא גואלי חוסיס סבירא להו. והיכא תימי לן תיובא דליטריך קרנא למיפטריה: שרך. זה סנהדרין שישבת צמיצורה של א"י: אגן ספסה. שעשוין כחצי צבנה עגולה צורת ישיבתן כדי שיהו כולן רואין זה את זה: המוג. כשיעור מוג שני חלקים מים ואחד יין ואף כאן לריך שישתייר שליש על עיר. זה ירושלים: סניא כרנ יוסף. דלמר רבי אליעזר בן יעקב כולוה סנהדרי צעילי: מסני'. דילוף פרט לטמון רבי יהודה היא: צבדה. ושכח עומר צבדה לרבי יהודה משמע צבדה על פני השדה ולרבנן משמע צמח בתוך השדה: הפס מענייניה דקרא. לריכין למירדשיה והכא מענייניה דקרא תדרוש ליה גבי חלל כתיב כי ימלא חלל כל היכא דמשמח ואפי' טמון הלך על כרחך כי אתא צאלמה למעטי טמון צא דמדרוש ציה על פני האדמה דאי לרבווי לא איטריך: אף שכחה נגלו. והווי מנעט טמון ממשמעותא אי לאו

(א) [נשילן] ס"א ל"ג.
 (ב) [סנהדרין ד: כל הענין].
 (ג) שם (ד) שטותי ד.
 טהדרין צ ד: (ה) [ג] עין ע"י ויהי כ"מ הל' מ"ע פ"ה הל"ה.
 (ו) [מוספתא פ"ה פ"ג ע"ש]. (ז) [עירובין כט. קידושין כ. ערכין ל"ג].
 (ח) [ע"ש דף טו.]

תורה אור השלם

1. מלך במשפט יעמיד ארץ ואיש רבמות יירקנה: משלי כ ט ד.
2. ובאת אל הכהנים הלויים ואל השופט אשר יהיה בקימים היום ודרשת והגידו לך את דבר המשפט: דברים יז ט.
3. כי יפלא ממך דבר למשפט בין דין לדין בין דיין לדין וכן נגע לנגע דברי ריבת בשערך וקמת ועלית אל המקום אשר יבחר לך אלהים: דברים יח ב.
4. שררך אגן הסהר אל יחסר תקוג בטנך ערמת חזים סוגה בשושנים: שיר השירים ג ו.
5. כי תקצר קצירך בשדה וקשבתך עמר בשדה לא תשוב לקחתו לגר ליתום ולאלמנה יהיה למען יברך ה' אלהיך בכל מעשה ידיו: דברים כז ח.
6. כי יצאא קהל באדמה אשר ה' אלהיך נתן לך לרשתה נפל בשדה לא נודע מי שדה: דברים כא א.

הגהות הב"ה

(א) גבי הכא מענייניה דקרא דכתיב כי ימלא חלל כל היכא וכו' עומר בשדה שכחה דומיא דקציר: (ב) שם קציר: שדך ושכחת ור' יהודה: (ג) רש"י ד"ה פ"ו וכו' שדה שמושליל כליל ומינת שהווי נמקט:

גליון הש"ס

גמ' ויצאו הן ולא שלוחיהן. עין יענות דף קא ע"ב מ"ה וקל"ו לו ועפרין דף ז ע"א מ"ה קרינו: שם הכא מענייניה דקרא. ממות דף ח ע"ב ערמין דף ז ע"ב:

לעוי רש"י

ציגליא [צינגליא]. חומה (המקיפה את העיר). בשטדודור"א [ויבשטדודור"א]. אפסר.

מוסף רש"י

בעליל לעיר. מפורסם לל שקריו הוא לעיר זו מכל עיקרו (סנהדרין ד). מצאן זקן ממרא. לפסידין חון ללשכת הבית שהיה כ"ר הבית (ס"ט). אבי פגי. מקום לפני מן חומת העיר ועון ירושלים לל דכ"ו (ס"ט). יכול תהא המראתו המראה. לרון נתקן (ס"ט). איליאמא דבשוק מקצתו. והווי ארון שחזן המרה על דכ"ה. מל אירא מקום גורס, מיוקן ליה דפטור משום דלע"ה הן דלע"ה כו' (ס"ט). מוונח צידו: הריני כבן עזאי בשוקי עזריא. יוס אחד היה דעמו ללוה אמר הריני כאן צפומצדימא מוכן להשיב דבר לשאל צעומק ובחריפות כבן עזאי שהיה חרף ודורש בשוקי עזריא: שני חללים זה על גב זה והאחד משוך להלן מחצירו מעט ואם תמודו מזה יקרב לעיר אחת ואם תמודו מחצירו יקרב לעיר אחרת: ולא מזה מודו כו'. וה"ה דמיציעא ליה נמי או דלמא מין צמינו לא הווי טמון מין צמינו לא הווי קף ומשיהם מודד אלא שהווי צכלל אלו: תימיה

המראה ת"ל וקמת ועלית מלמד שהמקום גורם: נמצא טמון בגל או תלוי באילן: לימא מתניתין ר' יהודה היא ולא רבנן דתניא⁵ ושכחת עומר בשדה פרט לטמון דברי רבי יהודה וחכ"א בשדה לרבות את הטמון אמר רב אפי' תימא רבנן⁶. הכא מענייניה דקרא אב"ה רבנן⁶ דכתיב⁶ כי ימצא חלל היכא דמשכת באדמה פרט לטמון והתם מענייניה דקרא דכתיב כי תקצור קצירך בשדה עומר שכחה דומיא דקציר מה קציר בגלוי אף שכחה בגלוי כתב רחמנא בשדה לרבות את הטמון לרבי יהודה נמי תיפוק ליה משכחה דומיא דקציר אין הכי נמי ואלא בשדה למה לי מיבעי ליה לרבות שכחת קמה ורבנן שכחת קמה מנא להו נפקא להו מכי תקצור קצירך בשדה (ג) ור' יהודה מיבעי ליה לכדרכי אבהו אמר ר' אלעזר דאמר רבי אבהו אמר ר"א הפרט לשצפו עומרין לתוך שדה חצירו ורבנן מבשדה בשדך ור' יהודה בשדה בשדך לא משמע ליה בעי ר' ירמיה צפו עומרין לתוך שדהו מהו אויר שדה כשדה דמי או לאו כשדה דמי א"ל רב כהנא לרב פפי ואמרי לה רב כהנא לרב אביד תפשוט ליה מדרבי אבהו א"ר אלעזר דאמר פרט לשצפו עומרין לתוך שדה חצירו דחבירו אין לתוך שדהו לא וליטעמך לתוך שדה חצירו צפו אין מונחין לא והא בעינן בשדך וליכא אלא לתוך שדה חצירו ואפילו מונחין והאי דקאמר צפו דלא משכחת לה אלא בצפו תא שמע⁷ עומר שהחזיק בו להוליכו לעיר והניחו על גבי חצירו ושכחו התחתון שכחה והעליון אינו שכחה רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון שניהם אינן שכחה התחתון מפני שהוא טמון והעליון מפני שהוא צף עד כאן לא פלגי אלא בתחתון אבל בעליון דברי הכל לא הואי שכחה שאני התם כיון דאחזיק ביה זכה ביה אי הכי מאי איריא על גבי חצירו אפילו בשדה נמי אין הכי נמי והאי דקתני על גבי חצירו משום תחתון והא פלגי שהוא צף קאמר אימא מפני שהוא כצף אמר אביי "הריני כבן עזאי בשוקי עזריא אמר ליה ההוא מדרבנן לאב"י שני חללים זה על גבי זה מהיכא הוא מודד מין כמינו הוא טמון ומין כמינו הוא צף יומעליון מודד או דלמא מין כמינו הוא צף ומין כמינו לא הווי טמון ומתחתון מודד או דלמא מין כמינו הוא צף ולא מתחתון מודד ולא מעליון מודד א"ל הניתי

המראה ת"ל וקמת ועלית מלמד שהמקום גורם: נמצא טמון בגל או תלוי באילן: לימא מתניתין ר' יהודה היא ולא רבנן דתניא⁵ ושכחת עומר בשדה פרט לטמון דברי רבי יהודה וחכ"א בשדה לרבות את הטמון אמר רב אפי' תימא רבנן⁶. הכא מענייניה דקרא אב"ה רבנן⁶ דכתיב⁶ כי ימצא חלל היכא דמשכת באדמה פרט לטמון והתם מענייניה דקרא דכתיב כי תקצור קצירך בשדה עומר שכחה דומיא דקציר מה קציר בגלוי אף שכחה בגלוי כתב רחמנא בשדה לרבות את הטמון לרבי יהודה נמי תיפוק ליה משכחה דומיא דקציר אין הכי נמי ואלא בשדה למה לי מיבעי ליה לרבות שכחת קמה ורבנן שכחת קמה מנא להו נפקא להו מכי תקצור קצירך בשדה (ג) ור' יהודה מיבעי ליה לכדרכי אבהו אמר ר' אלעזר דאמר רבי אבהו אמר ר"א הפרט לשצפו עומרין לתוך שדה חצירו ורבנן מבשדה בשדך ור' יהודה בשדה בשדך לא משמע ליה בעי ר' ירמיה צפו עומרין לתוך שדהו מהו אויר שדה כשדה דמי או לאו כשדה דמי א"ל רב כהנא לרב פפי ואמרי לה רב כהנא לרב אביד תפשוט ליה מדרבי אבהו א"ר אלעזר דאמר פרט לשצפו עומרין לתוך שדה חצירו דחבירו אין לתוך שדהו לא וליטעמך לתוך שדה חצירו צפו אין מונחין לא והא בעינן בשדך וליכא אלא לתוך שדה חצירו ואפילו מונחין והאי דקאמר צפו דלא משכחת לה אלא בצפו תא שמע⁷ עומר שהחזיק בו להוליכו לעיר והניחו על גבי חצירו ושכחו התחתון שכחה והעליון אינו שכחה רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון שניהם אינן שכחה התחתון מפני שהוא טמון והעליון מפני שהוא צף עד כאן לא פלגי אלא בתחתון אבל בעליון דברי הכל לא הואי שכחה שאני התם כיון דאחזיק ביה זכה ביה אי הכי מאי איריא על גבי חצירו אפילו בשדה נמי אין הכי נמי והאי דקתני על גבי חצירו משום תחתון והא פלגי שהוא צף קאמר אימא מפני שהוא כצף אמר אביי "הריני כבן עזאי בשוקי עזריא אמר ליה ההוא מדרבנן לאב"י שני חללים זה על גבי זה מהיכא הוא מודד מין כמינו הוא טמון ומין כמינו הוא צף יומעליון מודד או דלמא מין כמינו הוא צף ומין כמינו לא הווי טמון ומתחתון מודד או דלמא מין כמינו הוא צף ולא מתחתון מודד ולא מעליון מודד א"ל הניתי